



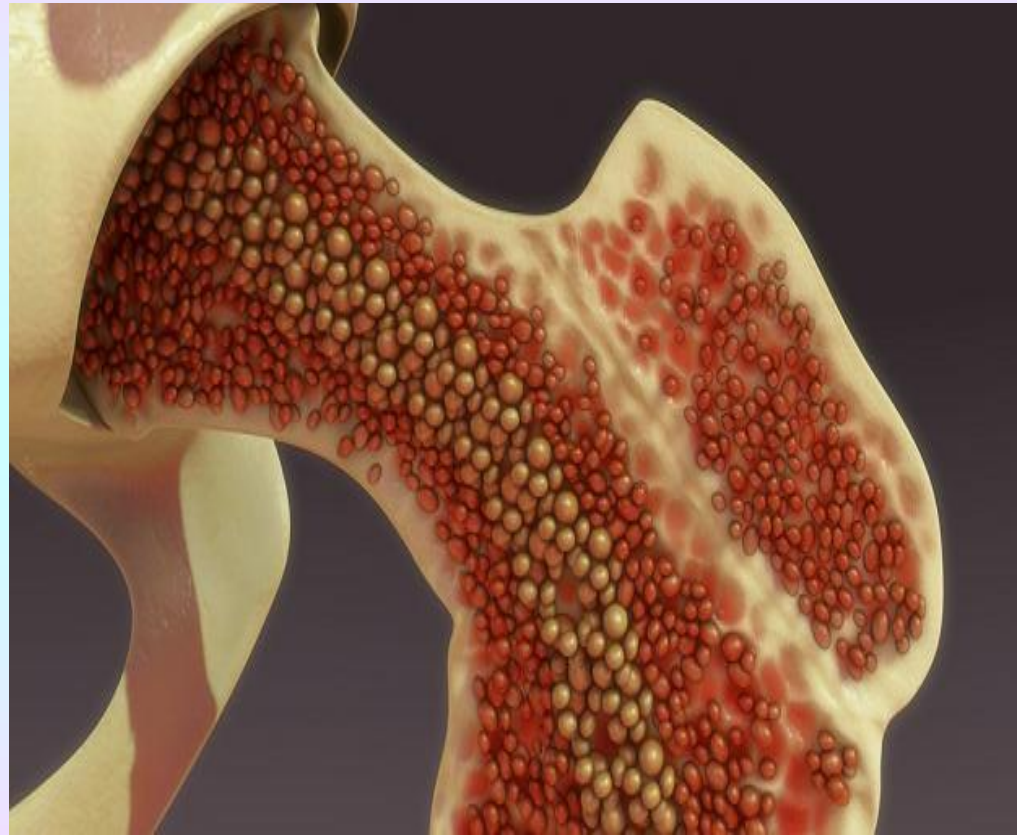
# *DAR SZPIKU DARTEM ŻYCIA*

*Ośrodek Dawców Szpiku w Kielcach*

# Czym właściwie jest szpik kostny?

**Szpik kostny** to silnie ukrwiona tkanka, która u osób dorosłych znajduje się wewnątrz takich kości, jak żebra, miednica, kręgi, kości czaszki, nasady kości długich czy mostek.

**Jest to główny narząd krwiotwórczy.** Szpik kostny i zawarte w nim komórki macierzyste wytwarzają niezbędne dla zdrowia i życia komórki krwi: czerwone krwinki (erytrocyty), białe krwinki (leukocyty), płytki krwi (trombocyty) oraz granulocyty.

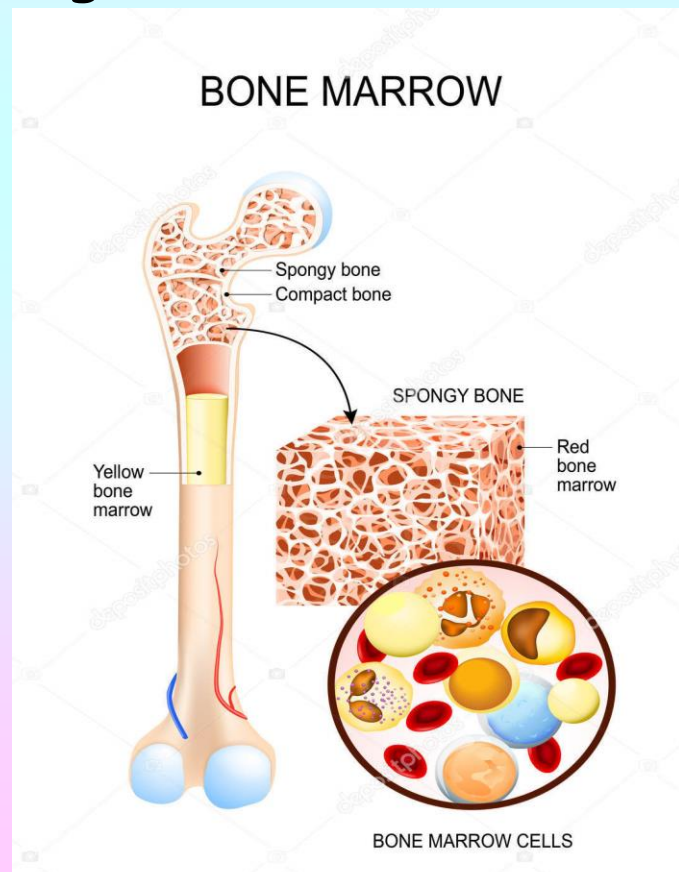


# RODZAJE SZPIKU

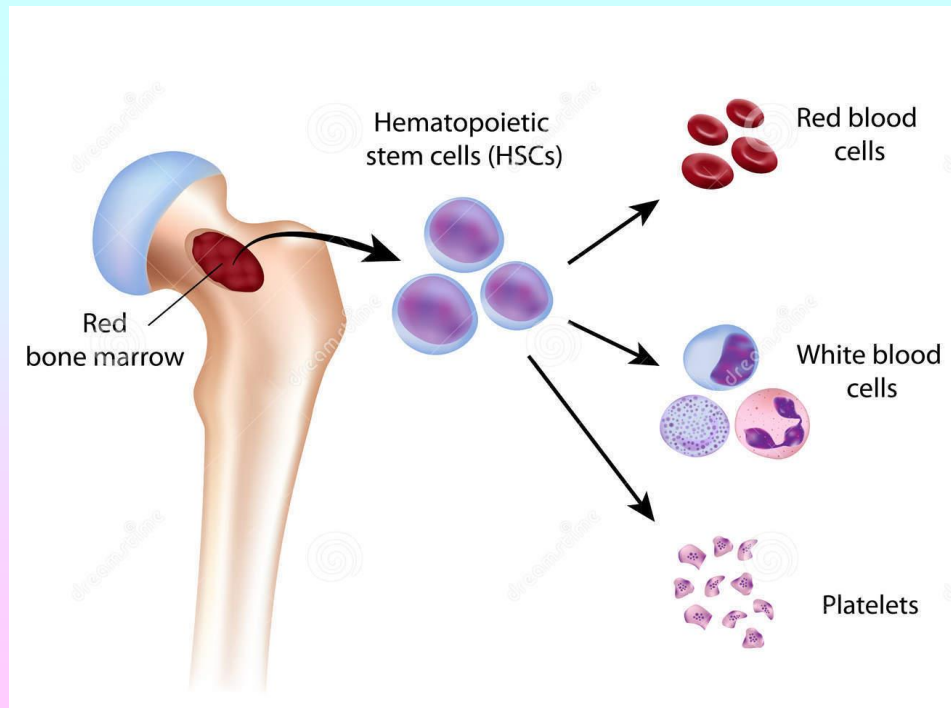
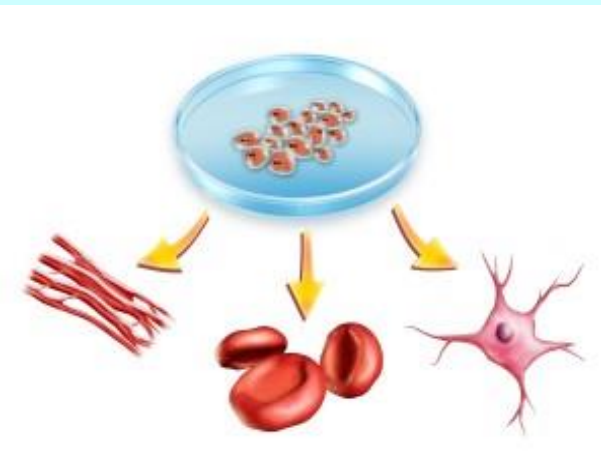
- **Szypik kostny żółty**- składający się głównie z komórek tłuszczowych (stąd barwa), którego zawartość wraz z wiekiem każdego osobnika wzrasta. Ten rodzaj szpiku jest hematologicznie nieczynny

- **Szypik kostny czerwony**- który jest miejscem powstania elementów morfotycznych krwi:

- erytrocyty
- leukocyty
- trombocyty
- granulocyty

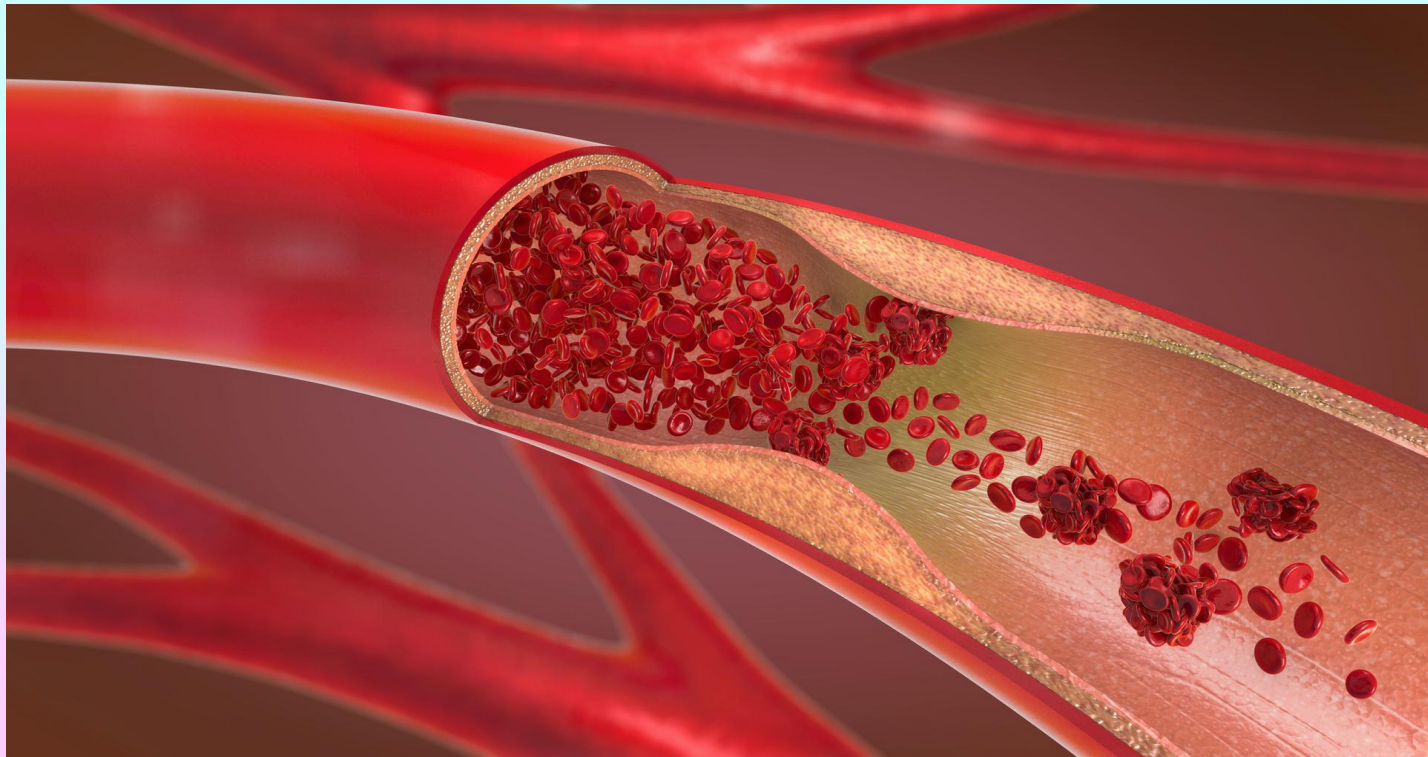


**Komórki krwiotwórcze** mają zdolność nie tylko różnicowania się w kierunku erytrocytów, leukocytów i płytek krwi. Ich wyjątkową właściwością jest samoodnawianie. Jeśli mówi się o przeszczepianiu szpiku to tak naprawdę myśli się o przeszczepianiu **krwiotwórczych komórek macierzystych**.





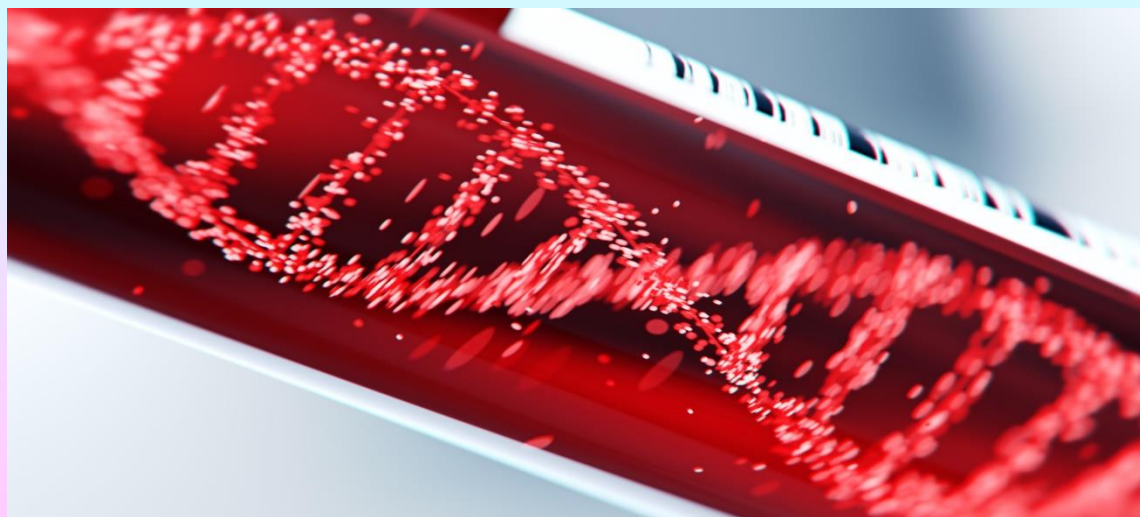
Aktualnie głównym źródłem komórek krwiotwórczych do celów transplantacji jest krew obwodowa



# Dlaczego warto zostać potencjalnym dawcą szpiku?

- Przeszczep szpiku jest skuteczną metodą leczenia wielu chorób nowotworowych układu krwiotwórczego takich jak np. **białaczki** i **chłoniaki, niedokrwistości aplastycznej.**
- Prawdopodobieństwo znalezienia dawcy niespokrewnionego, zgodnego w zakresie HLA jest małe i waha się między **1 : 1000** a **1 : 500 000** wśród osób poszukiwanych.

- Ponieważ prawdopodobieństwo znalezienia zgodnego dawcy szpiku jest tak niewielkie, to w celu zwiększenia tej szansy dąży się do zarejestrowania jak największej liczby potencjalnych dawców szpiku.
  - Dlatego tak ważny jesteś właśnie Ty, ponieważ zgłaszając się do nas w celu zostania potencjalnym dawcą szpiku pomagasz zwiększyć szansę na uratowanie życia nieuleczalnie chorym ludziom.



# Jak zostać dawcą szpiku?

Dawca szpiku powinien spełniać następujące warunki:

wiek 18 - 55 rok życia  
dobry stan zdrowia





# Trzy etapy rekrutacji dawcy szpiku:

- Rejestracja
- Badanie lekarskie
- Badanie HLA



- Po zakończeniu wszystkich badań typowania antygenów HLA wyniki tych badań oraz dane osobowe zostają zapisane w bazie kandydatów na dawcę szpiku kostnego **POLTRANSPLANTU**.
- Co miesiąc rejestr **POLTRANSPLANTU** wysyła wyniki HLA dawców do bazy światowej BMDW (Bone Marrow Donor Worldwide) w Leiden w Holandii.

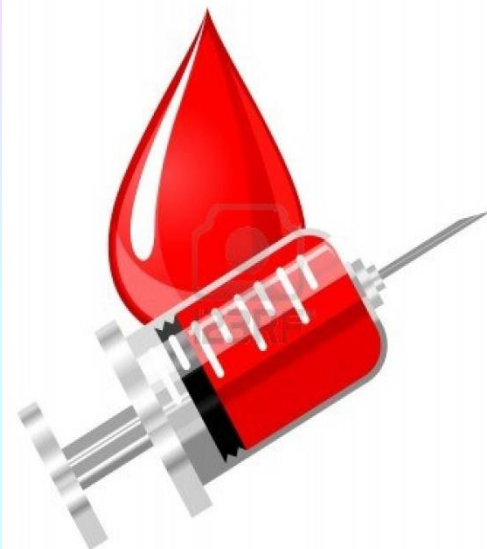


## Jeżeli dawca jest wstępnie zgodny z pacjentem, rozpoczyna się kolejna procedura doboru

Procedura doborowa polega na potwierdzeniu lub wykluczeniu zgodności antygenowej dawcy z chorym, co wiąże się z:

- ponownym kontaktem z dawcą,
- ustaleniem jego stanu zdrowia,
- potwierdzeniem chęci oddania komórek macierzystych
- przeprowadzeniem szczegółowych badań.

Jeżeli potwierdzi się zgodność między dawcą a chorym, rozpoczyna się procedura **Workup**, czyli ostateczna kwalifikacja medyczna odbywająca się w jednym z ośrodków transplantacyjnych najbliższej miejsca zamieszkania dawcy, po której następuje pobranie szpiku lub komórek macierzystych z krwi obwodowej.





# Pobranie komórek krwiotwórczych z krwi obwodowej



Separatory do pobierania komórek hematopoetycznych z krwi obwodowej.

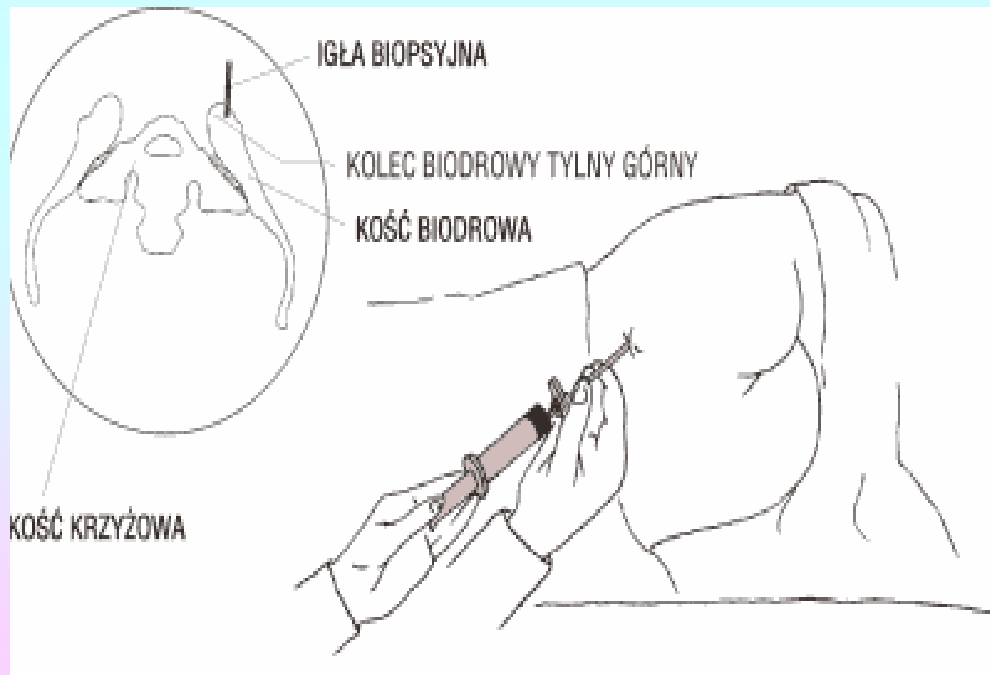
# Pobranie komórek krwiotwórczych z krwi obwodowej:

- ❑ dawca otrzymuje przez 4 lub 5 dni lek zwiększający liczbę komórek krwiotwórczych krążących we krwi obwodowej
- ❑ komórki krwiotwórcze są pobierane z krwi obwodowej w trakcie procedury nazywanej aferezą
- ❑ następnie w separatorze komórkowym oddzielane są komórki krwiotwórcze, a krew pozbawiona tych komórek wraca do krwioobiegu dawcy przez igłę umieszczoną w drugiej żyły.





# Pobieranie szpiku kostnego metodą wielokrotnych nakłuć kości biodrowej





Wszystkie zabiegi związane z pobieraniem komórek krwiotwórczych (ze szpiku i krwi obwodowej) odbywają się

w warunkach wysokiej jałowości,  
sprzętem jednorazowym,



wykluczającym jakiekolwiek zakażenia



# UPRAWNIENIA I PRZYWILEJE DAWCY PRZESZCZEPU

Dawcy szpiku przysługuje tytuł **Dawcy Przeszczepu**.

Dawcy przeszczepu, który oddał szpik więcej niż jeden raz przysługuje tytuł **Zasłużony Dawca Przeszczepu**.

Dawcy Przeszczepu i Zasłużonemu Dawcy Przeszczepu przysługują uprawnienia do korzystania poza kolejką z ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

Zasłużony Dawca Przeszczepu w razie potrzeby ma prawo do bezpłatnych leków-preparatów żelaza, kwasu foliowego i określonych witamin.



Statystycznie w Polsce około 3,5 tysiąca ludzi zapada co roku na białaczkę i inne nowotworowe choroby układu krwiotwórczego. Dla wielu z nich jedyną szansą wyleczenia jest allogeniczny przeszczep szpiku od zdrowego dawcy





**Ośrodek Dawców Szpiku  
w Kielcach**

**ul. Jagiellońska 66**

**Tel: 41 33 59 423 lub 604 - 645 - 704**